

Püspökszilágy Község Középtávú Sportfejlesztési koncepciója

Bevezető

Püspökszilágy Község Önkormányzata a sporttörvényben előírt kötelezettsége teljesítése céljából- az alapelvek érvényesítése, a társadalmi célok megvalósítása és megoldandó feladatok elvégzése jegyében- közreadja a sport helyzetét bemutató értékelését, megfogalmazza a középtávú sportkoncepcióját, azaz a sport területén vállalt alapelveit, kötelező és önként vállalt feladatait, fejlesztési irányait. Igyekszik figyelembe venni a civilek, településfejlesztők, különféle sportokat űzők és az ide látogató vendégek elképzeléseit, igényeit és nem hagyja figyelmen kívül a község gazdasági, kulturális és természeti adottságait sem.

Az így megalkotott sportkoncepciónak alapvetően igazodnia kell a község adottságaihoz és tervezett jövőképehez, összhangban a község egyéb fejlesztési elképzeléseivel, valamint a meglévő létesítmények fenntartását és folyamatos üzemelését is biztosítani kell.

Ez a dokumentum Püspökszilágy Község Sportfejlesztési koncepciója, amely együttesen tartalmazza a község verseny és szabadidős sport stratégiai programját. A sportfejlesztési koncepció elsősorban 2014-2019-ig terjedő időszakra határozza meg a község sporttal összefüggő céljait és a célok megvalósítását szolgáló programokat.

A sport fontosságát magyarázza, hogy a központi és EU dokumentumai a humánerőforrás fejlesztés keretei között foglalkoznak a kérdéssel, figyelembe véve az uniós és hazai politikai aktualitásaihoz rendelt forrásokat, támogatási rendszereket, a megvalósult fejlesztések fenntartását. A lokális sportfejlesztés tervezését ezeknek az alapelveknek és eszközrendszereknek maximális figyelembe vétele mellett minél szélesebb társadalmi kör bevonásával kell elvégezni.

A fejlesztési koncepció feladata Püspökszilágy Község sportéletének elemzése, illetve stratégiai keretek alapján a programban felállított legfontosabb célkitűzések bemutatása és az ezen célkitűzések eléréséhez szükséges megfelelő prioritások és intézkedések kijelölése, a források feltárása.

A sport külső környezetének befolyásoló tényezőit, a sportkör belső erősségeit, gyengeségeit egyaránt át kell ültetni a koncepció alkotóelemeibe. Ennek érdekében meg kell határozni:

- Püspökszilágy község sportéletének jövőképét, azt a célállapotot, amelyet a község a következő egy-másfél évtized során el kíván érni,
- a jövőkép elérését segítő stratégiai célokat és stratégiai prioritásokat valamint a megvalósítás mikéntjét leginkább meghatározó intézkedéseket.

Ez a megközelítés olyan kiemelt célkitűzésre helyezi a hangsúlyt, amelyek esetében mind a pénzügyi erőforrások, mind a községben fellelhető szervezetek, egyesületek lehetővé teszik a program megvalósítását. E stratégiai célok együttese nem csupán elősegíti egy prosperáló községi sportélet létrejöttét, hanem a fejlesztések eredményeként hosszútávon önfenntartó közösségek kialakulását is biztosítani tudja.

Püspökszilágy Község testnevelésének és sportjának helyzete

Penc község társadalmi, gazdasági életébe korábban is, ma is szervesen beépül a testnevelés és a sport. A településen hosszú évek óta működik sportegyesület, mely szervezet a község sportéletét összefogja, szervezi. A sportegyesületi tagok száma az elmúlt időszakban nőtt, a település lakosságának- a diáksport szervezésében sportoló fiatalokat is figyelembe véve - kb. 25%-a kötődik a sporthoz.

Püspökszilágy Község életében fontos szerepet játszanak a helyi civil szervezetek, melyek közül kiemelkedő szerepe van a Püspökszilágyi Sport Egyesületnek.

Püspökszilágy Község testnevelésének és sportjának helyzete

A Püspökszilágyi sportkör több szakosztállyal működik, a kisközségek körében a legnagyobb népszerűségnek örvendő labdarúgás, de van Kettlebell és kerékpár csapat is.

A sportegyesületen belül az igazolt játékosok száma 25 fő felnőtt és 35 fő gyermeki. Az igazolt játékosok lakóhely szerinti összetételét tekintve örömmel megállapítható, hogy az igazolt játékosok nagy része Püspökszilágyi lakóhellyel rendelkezik. A településen a labdarúgás az egyetlen sport, mely versenysportágként működik, de a szabadidő és amatőr sportolók száma eléri a 80 főt.

Az igazolt labdarúgó játékosok, valamint a versenyszerűen nem futballozó, de hobbi szinten sportoló (focizó) lakosok száma igen magas, mely köszönhető annak is, hogy helyben, Püspökszilágyon tornaterem, nagy élőgyepes valamint műfüves kispálya áll a sportolni vágyók rendelkezésére.

A közkedvelt labdarúgás mellett a hobbi szinten (versenysport nélkül) a szabadidős sportok között számos sport megtalálható, így az asztalitenisz, a Kettlebell, torna, kerékpár

A Sport és Szabadidő Központ a helyi lakosok sportolási lehetősége mellett fontos szerepet tölt be a környező települések lakosai életében is, hiszen a környékben a szabadidős sportolási lehetőségek biztosítása terén igen kevés megfelelő sportpálya található. A település tehát rendelkezik több sportlétesítménnyel, melyre a sportolási feltételek biztosítása és sportolási lehetőségek szélesítése - ezáltal a sportolók számának növelése - szempontjából nagyon fontos. A Község rendelkezik jó minőségű szállás ifjúsági szálláshelyekkel, így egyre több edző tábor kerül megrendezésre. A szálláshelyek megújuló energiával ellátottak, igen jól működnek.

A település szabadidős sportrendezvény szervező készsége és a rendezvények színvonala jó. A sportegyesület tevékenységében problémát jelent, hogy Püspökszilágy jelenleg nem rendelkezik olyan vezetői képességekkel rendelkező önkéntes, helyben élő sport-baráttal, aki hosszú távon vállalná és ellátná az egyesület vezetésével kapcsolatos teendőket, összefogná a fiatalokat, szervezné a község sportéletét, de a beiskolázás megtörtént.

Az egyesületnél tevékenykedő személyek önkéntes társadalmi-aktívák, valamely más főállásuk mellett, saját szabadidejük, és gyakran saját anyagi lehetőségeik rovására végeznek munkát. Az önkéntesek utánpótlása egyre nehezebben biztosítható, erkölcsi elismerésük igen szűk körű, de feltétlenül növelni kell.

Az egyesület pénzügyi helyzete javul, biztossá vált. A működési feltételeket biztosító anyagi háttér összetétele átalakult, a korábbi támogatások és a saját bevételek volumene egyre csökken, és erősödik, sőt, mára szinte kizárólagossá vált az önkormányzati támogatás. Kis mértékben lehetőségeket biztosít a non-profit szervezetek részére kiírásra kerülő pályázati támogatás és a TAO, azonban ezek egy része kiszámíthatatlan és bizonytalan, az egyesület nem rendelkezik kellő szakértelemmel a pályázatok elkészítéséhez.

A Püspökszilágy sportkör napjainkban kb. évi 1.500 ezer forintból gazdálkodik, mely önkormányzati támogatásból származik.

A létesítmények fenntartásával kapcsolatos költségeket az önkormányzat saját költségvetése terhére biztosítja.

Sportlétesítmény szempontjából a település viszonylag jól kiszolgált: meglévő labdarúgó pályával és műfüves pályával rendelkezik, valamint a kiszolgáló épület is magas színvonalú.

Néhány évvel ezelőtt a településünkön is megindult az óvodai testnevelés és az óvodai foci. Ma már a testnevelés az óvodai és iskolai oktatásnak szerves része, az óvodások és iskolások egyaránt használják a település sportpályáit. A feltételek biztosítása lassú javuló tendenciát mutat.

Az iskolai testnevelésnek és sportnak két helyszínét lehet elkülöníteni egymástól. A Püspökszilágy Általános Iskola helyi tanterve alapján kialakított és megtartott testnevelési órákat, és a szervezett keretek között folyó délutáni sportfoglalkozásokat az intézményi Bozsik program. A két terület egymástól szakmailag elválasztható. A délutáni sportfoglalkozások részben a lecsökkent számú tanórai testnevelést lennének hivatottak kiegészíteni.

A térség iskolásainak részvételével működik az egyesületi Bozsik keretében szervezett tornák.

Összességében megállapítható, hogy Püspökszilágy település sportélete az elmúlt években stabilizálódott, majd fejlődött, jelentős átalakuláson ment keresztül. A sport települési szintű elfogadottsága, megítélése kiemelkedő. Elsősorban a pénzügyi tervezhetőség és a folyamatos hosszú távú működés biztosítása garantálja a sport szervezet működését.

Püspökszilágy község sportját befolyásoló tényezők

Püspökszilágy község a megye kistelepülései közé tartozik, állandó lakossága 2014. január 1-jén 766 fő. Ezen belül nagyon magas az idősek aránya, a 18 év alattiak aránya pedig 20 %. 3-5 vállalkozás a mezőgazdaság, a kereskedelem és az ipar területén végez tevékenységet. A településen létrejött vállalkozások között kevés a kisvállalkozás, ezek többsége kis létszámot foglalkoztat, családi alapokon működik. Bevételeik - egy-két kivétellel - nem teszik lehetővé a civil szféra, így a sport támogatását. A településen működik Magyarország egyetlen kis és közepes radioaktív hulladék tározója, az ország központi katonai kiképző bázisa és lőtere. Velük az együttműködés jó.

Püspökszilágy község sportjának fejlesztési koncepciója

Várhatóan a következő 5-10 évben a folyamatban lévő gazdasági és társadalmi változások befolyásolják majd Püspökszilágy község sportját is, azonban jelentős átszerveződésre, változásokra kell számítani. Remélhetőleg - mind országos, mind helyi viszonylatban - tovább javul a szakmai munka és az eredményesség, valamint a sport szervezettsége.

Különösen reméljük a sport feltételrendszerének és finanszírozásának fejlődését.

Reményre adhat okot a településen, hogy a fiatalok sportolással kapcsolatos tevékenysége fejlődik és a fiatalok egyre aktívabban vesznek részt a sportéletben.

Püspökszilágy község sportéletének prioritásai:

- Meg kell őrizni a településen működő sportegyesületet, illetve tovább fejleszteni új szakágakkal
- Növelni kell a sportmozgalomban rendszeresen résztvevők számát.
- Az eddigi szinten elért sport-pozíció megtartása, a labdarúgás bajnoki rendszerben való további szereplése, más sportágban való szereplés is.
- A labdarúgás és más sportágak terén nagyobb hangsúlyt kell fektetni az utánpótlás nevelésre.
- A sportolási lehetőségek bővítése, feltételek javítása, további sportolási lehetőségek biztosítása.
- A szabadidő sportban nagyobb program kínálattal, a feltételek javításával szükséges a résztvevők számát növelni.
- A koncepcióban megfogalmazott feladatok megvalósításához a sportolás feltételeinek javulására van szükség.

A fejlesztés alapvető kiinduló pontja a jelenlegi helyzet. A jelenlegi helyzetet és reális elképzeléseket figyelmen kívül hagyó fejlesztési elképzelés irreális.

A legfontosabb cél, hogy a jelenleg működő Püspökszilágy sportegyesület továbbra is, hosszú távon működjön, és biztosítsa a település sportéletének szervezeti háttérét, funkcióját, feladatát stabilan el tudja látni. További fontos cél, hogy a sportegyesület taglétszáma és az igazolt sportolók száma - a gyermeklétszám csökkenése és a demográfiai helyzet ellenére - ne csökkenjen, sőt, kismértékben növekedjen. Fontos rendeltetés, hogy az igazolt játékosok és a rendszeresen sportoló püspökszilágyi lakosok száma növekedjen.

Törekedni kell arra, hogy a megindult folyamatok erősödésével a labdarúgás mellett más sportágak is teret nyerjenek mind a településen, mind az egyesület életében.

Az óvodai nevelés és iskolai oktatás terén a testnevelés, mozgás, sport szerepének erősítése, a

fizikai felkészítés, az egészségmegőrzés, a szabadidő hasznos eltöltésének színtereként. Remélhetőleg az iskolai testnevelés személyi, tárgyi, pénzügyi feltételei a következő években kedvezően alakulnak.

A társadalmi, gazdasági változások alapvetően befolyásolják az életmódot. A munkajellege változik, egyre kevésbé igényel fizikai igénybevételt. Az aktív mozgás mennyisége az élet más területén is csökken, pl. közlekedés javulása, gépkocsik számának növekedése, stb.

Mindezekből kiindulva a szabadidő sport fontosságának és elterjedésének jelentős szerepet kell tulajdonítani, és növelni kell a szabadidősportban résztvevők számát. Ehhez fontos a propaganda és a szabadidősport lehetőségének növelése. Lényeges, hogy a növekedés minden korosztályt érintsen. Erősíteni kell a település varázsát és adottságát, ami a települési adottságok széleskörű kihasználásában rejlik, és ki kell használni a környék kiránduló lehetőségeit. Ennek érdekében a rendszeres, kislétszámot (családi, baráti, munkahelyi kollektívák, iskolai csoportok) érintő programokat, valamint a nagyobb létszámot mozgó települési rendezvényeket lebonyolítását is fel kell vállalni.

A sportélet területén is egyre aktívabbá váló ifjúságot továbbra is támogatni és erősíteni kell, hogy tovább haladjanak és fejlődjenek a sportélet és a közösségi élet kulturált vitelét illetően. A szabadidősport növelése érdekében javítani kell a kistérségi, illetve a megyei rendezvények összehangolását, a szervezők közötti együttműködést, a rendezvények koordinációját, aminek eredményeként térben, időben egyenletesebb kínálat alakítható ki. Új programokkal bővíteni szükséges a nők sportolási lehetőségeit is.

Külön figyelmet kell fordítani az átlagostól kedvezőtlenebb életkörülmények között élő fiatalok sportolásba történő bevonására. Nagyobb propagandával és jobb szervező munkával el kell érni, hogy közülük egyre többen vegyenek részt szervezett sportfelkészülésben, sportban, hisz a sport révén kedvezően fejlődhetnek erkölcsi - akarati tulajdonságaik, elsajátíthatják az egészséges életmód szokásait, lehetőségük nyílik kiemelkedésre, önmegvalósításra. Tudatosítani kell ezekben a családokban, hogy a tehetséges, jó adottságokkal rendelkező gyermekeik képességeik, illetve a sport révén jelentős eredményeket érhetnek el. A sportolásba bevontaknál törekedni kell, hogy e tevékenység hosszú távon rendszeressé váljon, iskolai tanulmányaik során és után is akarjanak és tudjanak sportolni.

A lakosság és a közvélemény által leginkább figyelemmel kísért sport-terület a versenysport. Ezen a területen jelenleg sajnos csak a labdarúgó csapat jelenti a szurkolók versenysportját. Ez a helyzet várhatóan - a település adottságait tekintve - a következő években nem változik jelentősen. Ebből kiindulva differenciálni kell a sportágak között a korábbi években elért eredmények és a kereslet alapján. A településen jelen lévő néhány sport között (labdarúgás, asztalitenisz) elsősorban a korábbi években elért eredmények, a sportot űzők és szurkolók, a sportághoz kötődők száma, illetve a meglévő feltételek alapján lehet differenciálni. A közkedveltebb, nagyobb résztvevői létszámot érintő és eredményesebb sportágak felé kell koncentrálni az önkormányzati támogatás és a létesítmény-fejlesztési elképzelések terén.

Mindezek mellett az egyik legfontosabb feladat a település megtartó képességének javítása, melynek érdekében a sportolási lehetőségek szélesítése és fejlesztése is szerepet kell, hogy kapjon, hiszen életünk elengedhetetlen részét kell, hogy képezze a mozgás.

A település rendezvényszervező és lebonyolító képessége eddig is jó színvonalú volt, ehhez fel kell fejleszteni a sportrendezvények nagyobb számban történő megszervezését és lebonyolítását. A természeti adottságokat kihasználva, törekedni kell arra, hogy Péc a lehetőségekhez mérten több verseny helyszínéül is szolgáljon, javítva ezzel a község elismertségét, a sportágak és a sport népszerűsítését. Jelentősen növekszik az élsport szórakoztató funkciója. Napjainkban egy-egy hétvégét nagyon sokan sportrendezvények látogatásával töltik szabadidejüket. Ez a létszám remélhetőleg tovább növekszik.

Az utánpótlás-nevelés legfontosabb célja, hogy folyamatosan „termelje ki” a település versenysportjához szükséges tehetséges fiatal sportolókat. E cél elérése az egyre növekvő teljesítmények, jelentős ráfordítási költségek, és az alacsony gyermeklétszám miatt nehezen oldható meg. További problémát jelent az utánpótlás-nevelés egyre rövidülő felkészítési ideje, ennek az időnek a maximális kihasználása. Mivel a legtöbb sportágban az élsportolók életkora fokozatosan csökken, a sportolást viszonylag korán kell kezdeni és intenzíven kell megvalósítani. Településünkön jelenleg ennek a feltételei nem adottak (sem tárgyi, sem személyi feltételek), így a tehetséges gyermekek helyben történő felkészítése szinte lehetetlen. Törekedni kell arra, hogy a település tehetségesnek tűnő gyermekei, fiataljai kiválasztásra kerüljenek, és olyan körzeti edzőközpontokba kerüljenek, ahol az általános sportági felkészítés és adott sportágra irányuló célirányos felkészítés megfelelő személyi és tárgyi feltételei biztosítottak. Nagyobb figyelmet kell fordítani a tehetséges fiatalok felkészítésére, menedzselésére.

A fogyatékkal élő, sérült emberek sportjának fejlesztése érdekében az elmúlt években számos megyei és országos intézkedés, kezdeményezés történt. Alapvető célkitűzés, hogy megélnéüljön a sérült emberek sportélete, javuljon a fogyatékkal élők egészségi állapota, s országosan szervezett keretek között - ép embertársaikhoz hasonló módon - minél többen vegyenek részt a szabadidős és versenysport rendezvényeken. E cél érdekében regionális együttműködés szükséges, melynek kialakításához, megvalósításához célszerű településünknek is csatlakoznia és együttműködnie, hiszen községünk lehetőségei nem teszik elérhetővé, hogy a fogyatékkal élők sportolási feltételeit is helyben biztosítsuk. Ugyanakkor településünkön is elengedhetetlen, hogy a fogyatékkal élők személyek számára a közintézmények, és így a sportlétesítmények megközelítési lehetőségei biztosítottak legyenek, a jogszabályban meghatározott akadálymentes közlekedési, építészeti, műszaki megoldások egy-egy objektum létesítése vagy régi felújítása, korszerűsítése során kialakításra kerüljenek. A településen meglévő és elfogadható létszámú, megfelelően felkészült és ambícióval rendelkező aktív-gárda egy része kiöregszik, és az aktív közélettől visszavonul, ezért legfontosabb feladat a pótlásukról való gondoskodás, a fiatalok bevonása a vezetői, szervezői feladatokba. A személyi feltételek biztosítása érdekében minél több fiatalot be kell vonni az aktív segítők közé. Igen fontos feladat az aktív-hálózat fiatalítása és megerősítése, melynek érdekében javítani kell az aktív-hálózat erkölcsi, és a lehetőségekhez mérten az anyagi elismerését.

A létesítményfejlesztés fő iránya, hogy a településen egyre több kulturált szabadterei, és felújított, korszerű fedett létesítmény álljon a sportolók, a nézők rendelkezésére.

- A meglévő szabadterei pálya felújítása, korszerűsítése, mely a település sportolási lehetőségeinek szélesítése és a sportolók számának növelése érdekében pályázati támogatás segítségével elengedhetetlen.
- A meglévő műfüves pálya állapotának karbantartása.

Kívánatos lenne, hogy a település sportjának többszázados finanszírozása erősödjön. A pénzszükséglet nagysága évről-évre növekszik, melyet az önkormányzat egymaga nem képes felvállalni, ezért szükséges lenne, ha a magánszféra jóvoltából egyre több pénzforrás kerülhetne a sporttevékenységhez. A költségek növekedése révén a település sportszervezete egyre kedvezőtlenebb anyagi helyzetbe kerül. A finanszírozás bizonytalansága sajnos továbbra is megmarad. E problémára, megoldást jelenthetne a célirányos, fejlesztést biztosító állami támogatás forrásainak és lehetőségeinek bővülése. Stabil, eredményes működés csak a stabil pénzügyi helyzettel rendelkező, támogatott egyesületeknél, szakosztályoknál várható.

Remélhetőleg a szabadidő sport területén növekszik a lakossági hozzájárulás (ami elsősorban önkéntes munkában, másrészt esetleg anyagi hozzájárulás formájában nyilvánulhat meg), mely a szabadidő sport feltételeit javítja. Várhatóan továbbra is problémát okoz a sportirányítást, versenyrendezést és koordinációt ellátó községi társadalmi szervezet működési feltételeinek biztosítása, ugyanakkor a szervezet fennmaradása és további működése elengedhetetlen a település sportéletének fejlesztésében.

Püspökszilágy, 2014. február 11.

Püspökszilágy Község Önkormányzat
Képviselő-testülete

Záradék:

Elfogadta Püspökszilágy Község Önkormányzat Képviselő-testülete 3/2014.(02.11.) számú határozatával.

Tordai Sándor
Polgármester